

Ministeren billiger Undervisningsplanen, og naar han finder, at Bestyreren frembyder tilstrækkelig personlig Garanti for en fornuftig Ledelse af Skolen, tilstaaes Understøttelse. Det forekommer mig, at det var godt, om det udtryffeligt blev udtalt, thi der kunde ellers komme mange og ofte helt ubeføiede Klager frem over, at man negtede Understøttelse, naar der vælter en Mængde Landbrugsskoler frem, der maatte styres af kvalificerede og daarlige Personer. En saadan lille Tilføining vil klare Stillingen, og det synes ogsaa at være behageligt for Ministeren, at der kommer en saadan. Under Forudsætning af, at der ingen Vanstædighed frembyder sig i saa Henseende, vil jeg tillade mig at henstille til det ærede Udvalg, om det ikke inden 3die Behandling kunde tage under Overveielse, at der kunde blive givet Paragrafen en saadan Tilføining.

Indenrigsministeren (Jagerslev):

Ja, § 5 i Lovforslaget frembyder jo særlig Interesse, idet der ikke er saa lidt Uenighed om, hvad der skal gøres i den Retning, Paragrafen angiver. Jeg kan slaa fast overfor det ærede Mindretal, at det er enigt i, at der skal gøres Noget for Fagundervisningen ogsaa ved Landbruget, for en mere elementær Undervisning paa Landet, den, der meddeles i Landbrugsskolerne og ikke paa Landbohøjskolen; men hvad vi ere uenige om, er, hvad der skal gøres og hvorledes. I Mindretallets Betænkning staar der forskellige Bemærkninger herom. Jeg skal strax nævne, at et Mindretal, der ikke har ladet høre fra sig under Forhandlingen i Dag, nævner som ønskeligt, at Følgehøjskolerne blive knyttede ligesom i Fjor til dette Lovforslag. Det modsætter jeg mig baade formelt og reelt. De have Intet her at gøre. — Et andet Mindretal nævner som et Exempel paa Skoler, der forjaavdtt burde behandles ligesom Landbrugsskolerne, Realskoler. Det forekommer mig heller ikke at være rigtig. For Fagskolerne er det berettiget at behandle dem som foreslaaet, det skal jeg senere komme nærmere til, men jeg tør sig, at Undervisningen i de saakaldte Følgehøjskoler og i Realskolerne hører til den almindelige Undervisning, den Undervisning, som ordnes af Stat og Kommune, hvem det nu maatte være overdraget, under Kultusministeriets Tilsyn. Denne Del af Undervisningen vedrører hverken formelt eller reelt Indenrigsministeriet, og den kan jeg ikke have med at gøre, fordi det i enhver Henseende vilde være urigtigt at sammenblende den med Fagundervisningen. Mellem Inden-

rigsministeren og Kultusministeren er dette Forhold fastslaet fuldstændig skarpt, og netop fastslaet fuldstændig skarpt i Klar. Ærede Medlemmer ville finde paa Indenrigsministeriets Budget et Par Skoler, som før have staaet paa Kultusministeriets, Tegneskolen for Kvinder i Kjøbenhavn og Handelskolen for Kvinder sammesteds. De have tidligere staaet paa Kultusministeriets Budget, men det har afgivet dem til Indenrigsministeriet, fordi det maatte siges: det er Fagskoler, de komme ikke os ved! Paa den anden Side siger jeg: hvorledes man vil ordne Undervisningen i Almindelighed, den Undervisning, til hvilken unge Medlemmer af Samfundet have Afgang for at søge almindelig Uddannelse, det maa man forhandle med Kultusministeren om. Ville de Herrer sætte Realskolerne i Forbindelse med Følgehøjskolerne, finder jeg det berettiget. Vil man sige: naar Følgehøjskolerne skulle have væsentlig større Understøttelse, skulle Skolerne i Byerne ogsaa have det, saa mener jeg, at det er Forhold, som passe overfor hinanden; men overfor Fagundervisningen have vi hverken med Realskoleundervisningen eller med Højskoleundervisningen at gøre, det holder jeg bestemt fast paa. Paa den anden Side erkjender jeg, hvad Mindretallet fremhæver skarpt i Betænkningen, og hvad dets Ordfører ogsaa rørte ved, at den ene Slags Fagundervisning kan sammenstilles med den anden Slags Fagundervisning, og inden jeg gaar til at omtale Endringsforslagene, ønsker jeg at tale lidt om, hvorledes Fagundervisningen er filltet her i Landet, hvorledes det forhold sig med Handelskoler, Søfartsskoler, Industriskoler og Landbrugsskoler. Der maa ogsaa gøres Noget for Fagundervisningen i disse Retninger, og man skal vogte sig for, at lade det komme til at staa paa Formalia; thi det kommer dog til Syvende og sidst ikke an paa, om de staa paa Finantsloven eller paa en særlig Lov. Jeg mener, det er hensigtsmæssigt at gaa til særlig Lov, naar man kan det, og naar man skal begynde paa noget Nyt; men deraf følger ikke, at jeg ikke kan nøies med Finantsloven og ikke kunde det for Landbrugsskoler, Vedkommende, hvis de overhovedet vare paa Finantsloven; men de ere saa godt som ukjendte der. Derimod findes der paa Finantsloven nogle af de andre Skoler. Handelskoler er det ganske vist noget smaat med; men det tør ikke miskjendes, at Handelen kræver en højere Grad af almindelig Dannelse og Undervisning af de unge Mennesker, der skulle beskæftiges ved den, end Haandværket og Industrien, og den er nødt til at gøre det. Handelen forlanger i Reglen fuldstændig Uddannelse i Real-